

GEBELİĞİN SON DÖNEMİNDE ANYONİK BESLEME

(KAYNAK: <https://www.extension.org/pages/11313/dietary-cation-anion-difference-for-dairy-rations/print/>)

Geç gebelikte temel amaç buzağılama döneminde hipokalsemi (düşük Ca düzeyi) ve süt humması riskinin bertaraf edilmesi amacı ile negatif katyon-anyon dengesine sahip olan rasyonların verilmesidir. Hipokalsemi ve süt humması görülme oranının düşmesi aynı zamanda bunlarla ilişkili olan eşin atılmaması, abomasumun yer değiştirmesi ve metritis gibi rahatsızlıkların da ortaya çıkma oranını düşürmektedir. Bir çok durumda rasyonda düşük düzeyde K ve Na içeren yem maddelerinin kullanılması geçiş dönemindeki ineklerin performansının artırılması için yeterli olmaktadır. Bu uygulama aynı zamanda meme ödemlerini görülme sıklığını da düşürmektedir. Diyetteki K ve Na düzeyinin yeterince düşürülmesi mümkün olmadığı durumlarda rasyonun anyonlarla (klor ve sülfat) desteklenmesi diyetsel katyon anyon dengesini (DKAD) düşürebilmektedir (negatif DKAD). DKAD'ın (-5) - (-10) meq düzeyinde gerçekleşmesi geçiş dönemindeki ineklerin sağlığı ve verim düzeyini iyileştirici yönde etki yapmaktadır.

DKAD'ın düşürülmesi için kullanılan anyon kaynakları arasında anyon tuzları olarak bilinen amonyumklorid, kalsiyumklorid, magnezyumklorid, amonyumsülfat, kalsiyumsülfat ve magnezyumsülfat yer almaktadır. Elemental kükürt (S) DKAD'ın düşürülmesi konusunda çok fazla etkili olamamaktadır. Anyonik tuzlar lezzetli olmadıklarından dolayı rasyona çok fazla katılmaları durumunda yem tüketimini düşürebilmektedirler. Yem maddelerinin hidroklorik asitle muamelesi edilmesi yoluyla hazırlanan ticari anyon kaynaklarının kullanılması yem tüketimindeki düşme riskini ortadan kaldırmaktadır.

DKAD'ın (-5) - (-10) meq/100 g diyet kuru maddesi düzeyinde verilmesi durumunda idrar pH'sının 6.0-6.7 arasında olması anyon takviyesinin yeterli olduğu gösterir. İdrar pH'sının 6.0'nın altında olması daha fazla anyon kaynağı verilmesinin gerekmediğini gösterir. Herhangi bir şekilde anyon takviyesinin yapılmadığı rasyonların (DKAD değeri +20 meq veya daha yüksek) verildiği ineklerin idrar pH'sı 7.8-8.2 civarındadır. Önemli düzeyde K ve Na'un rasyondan çıkarılması ve DKAD değerinin +20 meq veya daha yüksek olması durumunda bile herhangi bir şekilde anyon katkısı yapılmadığı takdirde idrar pH'sı normal düzeylerde kalabilmektedir. Bu durumda geçiş döneminde pozitif DKAD değerli rasyonla beslenen ineklerin verim düzeyleri normal düzeylerde kalabilmektedir. Bundan dolayı, DKAD değeri (parametresi) herhangi bir rasyonun geç gebelik döneminde bulunan ineklerin hipokalsemi ve diğer geçiş dönemi rahatsızlıklarına duçar olmasına neden olup olmayacağını belirlemede etkili olamamaktadır. İdrar pH'sı ancak ilave anyon kaynaklarının DKAD değerinin düşürülmesi amacı ile kullanılması durumunda asit-baz dengesi ve Ca dengesinin sağlanmasında bir belirteç olarak kullanılabilir. Geçiş dönemi rasyonlarının DKAD değeri -5 ile -10 meq arasında ise ve aynı zamanda yem tüketimleri yeterliyse idrar pH'sındaki düşme anyon tüketiminin yeterli olduğunun bir göstergesidir.